

Вірста Юрій

Здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності «Підприємництво,
торгівля та біржові операції»
Науковий керівник: **Фень К.С.**,
канд. екон. наук, асистент кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці

ОПТИМІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Трансформаційні процеси в розвитку національної економіки та активізація підприємницької діяльності в Україні вимагають підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств. Фінансові ресурси – це найважливіший чинник економічного розвитку підприємства та економічного зростання в країні. Фінансові ресурси підприємства забезпечують безперервність процесу виробництва та реалізації продукції. При цьому важливе значення має оптимальне визначення їхньої структури, тобто співвідношення між власними та позиковими коштами, яке не загрожує фінансовій стійкості підприємства. Для забезпечення економічного зростання як на макро-, так і на мікрорівні підприємство необхідно виважено керувати фінансовими ресурсами, зокрема ефективно їх формувати та використовувати. Адже саме від цього залежить фінансова стабільність держави.

На сьогодні ще не повною мірою розв'язано питання щодо розкриття економічної природи та категоріальної сутності фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, недостатньо дослідженою залишається фінансова діяльність підприємств за умов трансформаційної економіки. Усе це об'єктивно потребує нових ефективних підходів до формування та використання фінансових ресурсів як із погляду теорії, так і практики.

Фінанси підприємств є складовою частиною фінансової системи і вони займають вагоме місце у структурі фінансових відносин суспільства.

Вони використовуються у сфері суспільного виробництва, де утворюється валовий внутрішній продукт, матеріальні та нематеріальні блага, національний дохід. Саме через це від стану фінансів підприємств залежатиме ступінь задоволеності суспільних потреб та фінансової стійкості країни.

Підприємства вступають у фінансові відносини з метою формування та використання фінансових ресурсів, належна забезпеченість якими оптимальна структура та ефективне використання яких є умовою успішного функціонування будь-якого підприємства[1].

Фінансові ресурси держави є матеріальними носіями фінансових відносин. Реальне формування фінансових ресурсів починається на стадіях розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту та національного доходу країни. Основними джерелами формування державних фінансових ресурсів є податки й інші доходи бюджетів, кошти позабюджетних фондів, ресурси підприємств та ін.

Існує й інший підхід, де науковці під фінансовими ресурсами мають на увазі не лише грошові кошти, а й кошти, авансовані в основні й оборотні засоби. Прихильники даного підходу розуміють фінансові ресурси більш широко за рахунок тієї їх частини, яка матеріалізована в активах підприємства.

Фахівці-практики, що працюють у сфері фінансових відносин, стверджують, що в умовах ринкової економіки фінансисти оперують частіше поняттям «капітал», що є реальним об'єктом, на який можна постійно впливати з метою отримання нових доходів фірми. У цій ролі капітал для фінансиста – об'єктивний фактор виробництва[2].

Використання фінансових ресурсів може здійснюватися підприємством з такими напрямками:

- платежі організаціям фінансово-банківської системи, обумовлені виконанням фінансових зобов'язань (податкові платежі до бюджету, страхові платежі, виплата відсотків за користування банківськими кредитами, погашення раніше отриманих позик тощо);

- реінвестування пов'язане з розширенням та технічним оновленням виробництва, переходом на нові прогресивні технології, використання «ноу-хау»;
- інвестування фінансових ресурсів у цінні папери інших суб'єктів господарювання: акції, облигації, які є об'єктом купівлі-продажу на ринку;
- використання фінансових ресурсів на забезпечення потреб соціального характеру;
- поточні витрати на виробництво і реалізацію (робот, послуг);
- інвестування коштів у поповнення оборотних активів і поширення асортименту продукції, що виробляється;
- інвестування коштів у науково-дослідні і дослідно-конструкторські розробки і придбання нематеріальних активів;
- створення резервів тощо[3].

Аналіз формування фінансових ресурсів підприємства має здійснюватися за такою послідовністю:

1. На першому етапі аналізуються джерела формування капіталу: оцінка структури джерел фінансових ресурсів у цілому, аналіз джерел власних та позикових коштів, аналіз кредиторської заборгованості.

2. На другому етапі проводиться аналіз активів підприємства: аналіз складу і структури капіталу, аналіз оборотного капіталу та дебіторської заборгованості.

3. На третьому етапі проводиться аналіз ліквідності балансу підприємства, який передбачає певну перебудову активів за ознакою ліквідності і пасивів та ознакою терміновості їх погашення. Головною метою цього етапу є перевірка балансу надходження і витрачання фінансових ресурсів підприємства, тобто його здатність за певний період часу розраховуватись за своїми зобов'язаннями власним майном.

4. На четвертому, проводиться порівняння фінансових показників одного підприємства з іншими або за різні звітні періоди, таким чином розраховується загальний рейтинговий показник[4].

Якість використання фінансових ресурсів може бути оцінена через ефективність їх використання, при цьому ефективність забезпечується впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів: економічних, правових, соціальних тощо. Незважаючи на те, що існує велика кількість фінансових стратегій та різноманітних підходів до визначення ефективності використання фінансових ресурсів, необхідно впровадити таку систему критеріїв, які б допомогли найбільш точно оцінити ефективність використання наявних фінансових ресурсів на підприємстві і яка була б зрозумілою, аргументованою та враховувала вид економічної діяльності підприємства.

Список використаних джерел

1. Коваленко Н.І. Еволюція теоретичних поглядів щодо сутності фінансових ресурсів держави. Економіка та держава. 2012. №12. С. 42–44.

2. Фень К.С. Захист економічної безпеки підприємств харчової промисловості від недобросовісної конкуренції. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент». 2018. Вип. №4 (75). С. 115-119. (0,5 друк. арк.). Індукується в Міжнародних наукометричних базах Index Copernicus, РІНЦ.

3. Курінна О.В. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка. 2013. Вип. 2. С. 140 - 148.

4. Фень К.С. Система управління економічною безпекою підприємств харчової промисловості. Формування ринкових відносин в Україні. Вісник Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. 2018. № 4 (203). С. 115-119. (0,5 друк. арк.). Індукується в Міжнародних наукометричних базах Index Copernicus, РІНЦ.